

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétféle és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 283. szám. Nagyvárad. Szombat 1914 december 5.

A világháború.

Hogy történt Belgrád megszállása.

Zimony, december 4. György herceg még pénteken elhagyta Belgrádot, amelyben mindössze 5—6 ezer polgári lakos maradt.

A szerbek hétfő estétől kedd hajnalig 221 lövést tettek Zimonyra, de csak öt ház sérült meg. Ettől kezdve szünetelt az ágyuzásuk.

A szerb gyalogság visszavonult és kiűritette a Száva-hidat is, amelyet aztán népfelkelők megszálltak.

A menekülő szerb hadseregben monitoraink és ütegeink rettenetes veszteséget okoztak.

Kedden délben önként jelentkező katonáinkból egy csapat átment Belgrádba és jelentette, hogy ott nincs katonaság.

Szerdán csapataink birtokukba vették Belgrádot. A Kalimegdán ormára egy népfelkelő hadnagy (belügyminiszteri fogalmazó) tüzte ki a magyar lobogót.

Hadseregünk üdvözlete Belgrádból.

Budapest, december 4. Délután 2 óra 15 perckor az ötödik hadsereg parancsnoka Frank gyalogsági tábornok tegnap alábbi sürgönyt intézte Ófelségéhez.

Belgrád, 1914. dec. 3.

„Abban az ünnepélyes pillanatban, amelyben megadatott nekünk, hogy a belgrádi várra császár és apostoli kir. Felséged dicsőséges zászlóját kitűzhessük, az összes fegyveres erőnek minden részéből e dicső jelvény körül egybegyűlt küldöttsége nevében kérem Felségedet, kegyeskedjék

megengedni, hogy lelkes hódolatunkat legalázatosabban bemutathassuk. Frank, gy. tábornok.“

E táviratra Ófelsége ma Frank tábornokhoz alábbi sürgönyt intézte:

„A belgrádi várra kitűzött zászlónkra föltekintvén a harcok hódolatát örömmel fogadva, megindult szívvel emlékezem meg derék s kitűnően vezetett balkáni haderőmről. Az ő hősiességüknek köszönhető Belgrád birtokba vétele is. Ferencz József.“

Törökország háborúja.

Konstantinápoly, dec. 4. A főhadiszállás jelenti, hogy a török csapatok a Csoroch-folyó zónájában nagy sikereket értek el. Részletek nem érkeztek.

A cár a harctéren.

Berlin, dec. 4. A Lokalanzeigernek jelentik Kopenhágából, hogy az angol lapok pétervári táviratai szerint a cár hosszabb ideig marad a harctéren, semmint tervezték. Arról is szó van, hogy a cár elmegy a Kaukázusba az ottani csapatokat megnézni.

A német főhadiszállás jelentése.

Berlin, dec. 4. A nagy főhadiszállás jelenti: délelőtt a nyugati hadszíntéren Flandriában a franciáknak csapataink ellen intézett támadásait ismételten visszavertük. Hasonlóképpen Altkirchentől délnyugatra, hol a franciák jelentékeny veszteségeket szenvedtek.

Keleti hadszíntéren a Masurítavaktól keletre az ellenséges táma-

dásokat visszavertük, miközben az oroszoknak nagy veszteségeket okoztunk.

Lengyelországban offenzívánk, normálisan halad előre. A legfőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Harcok Flandriában.

Páris, december 4. (Rómán át.) A legutóbbi Ipern körüli ágyuharcokban a német tüzérség főleg a hetvenhét milliméteres újabb ágyuit használja. A német nehéz tüzérséggel nem igen találkoznak a francia csapatok. Ugy látszik, hogy a rossz idő akadályozza azok fölvonultatását, annál pedig sokkal óvatosabbak a németek, semhogy bizonytalan talajon felállítsák nehéz ütegeiket. A legtöbb csatározás szuronyroham és gyalogsági támadás ma is Ipern körül folyik, az angol védőcsapatok ellen. Ez jellemzi, hogy mennyire fontosnak tartja mindkét fél itteni pozíciójának megtartását. Arras körül is sűrűbbek kezdenek lenni a német támadások.

Nagy harc Defay körül.

Genf, dec. 4. Defay-ból jelentik, hogy a város környékén rendkívül heves csaták folynak a táviró és vasuti gőcpontokért. A váratlan erejű német támadás meglepte az ellenséges csapatokat, amelyek kétségbeesett erőfeszítéseket végeznek, hogy megtartsák pozíciójukat, amelyeknek a franciákra nézve óriási a jelentőségük.

A németek Calais ellen.

Berlin, dec. 4. Londoni híradás szerint a nagy angol sajtónak valamennyi szakembere megegyezik abban, hogy a németek borzalmas támadásra készülnek a szövetségesek Calais melletti hadállásai ellen és hogy ez a támadás közvetlenül küszöbön áll. A Times közli, hogy Belgium különböző helyeiről naponta óriási katonavonatok irtózatos mennyiségű csapatokat hoznak a lövészárkok legelső soraikba.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Gentből hatvan, Brüggeből huszonnyolc, Bergendből harminc, Maubeugeból negyven és Brüsseltől ötven ilyen vonat ment el, valamennyi Észak-Belgium irányába. Egészen friss csapatok érkeztek Dixmuidenbe, Iperne és Ostendébe. A csapatok között nagyszámu lovasság is volt Braunschweigből.

A németek elkezdtek ágyuzni Ramskapelt.

Egy német aviatikus többször megkísérelte, hogy az angol főhadiszállást szétrombolja. Ezt a szándékát nem valósíthatta meg, de bombáival sok embert megölt.

Kétszáz darab 32.5 kaliberű új ágyú érkezett, továbbá 50 páncélos autó, valamennyi a Krupp-gyár mérnökeinek vezetésével.

Seebrüggebe egész sor új szerkezetű tengeralattjáró érkezett Kielből, ugyszintén több nagyon szép páncélos és gyorstüzelő ágyúkkal felszerelt motorosónak.

A sajtó nagyon nyomott hangulatu kommentárokkal kíséri ezeket a közléseket. Egyetlen reményük az, — mondja a Times — hogy a szövetségeseknek elég erejük lesz ahhoz, hogy a németeknek ezt a borzalmas támadását is feltartóztassák. (Bud. Tud.)

A gabona-árak megállapítása Nagyváradon.

A liszt árát ezután számítják ki

A háboru következtében az élelmiszerek ára oly magasra szökött, hogy a szegény emberek megélhetése nagyon meg van nehezítve. A drágaságot elidézte kétségtelenül az a körülmény, hogy a hadsereg részére állandóan óriási mennyiségű élelmiszert, különösen gabonaféléket kell biztosítani, de tagadhatatlanul része van ebben a spekulációnak, az élelmiszer uzsorának, mert vannak lelketlen kereskedők és termelők is, akik a végtelenségig ki akarják használni a mai szomorú helyzetet, hogy minél nagyobb haszonra tegyenek szert.

A közönség eddig ezeknek az élelmiszerezsorásoknak teljesen ki volt szolgáltatva. Hiába mozgolódott, hogy a kormány, Németország példájára, hivatalból állapítsa meg a gabona- és liszt árakat. Így azután napról napra emelkedett a legszükségesebb élelmiszerek ára:

Végre november végén, mikor már halatlan magasra csigázták fel a buza, liszt, stb. árakat, a kormány elrendelte a hivatalos ármezgállapítást, az október 15 től 30 ig jegyzett hivatalos árak alapján.

Biharmegye esütörtökön állapította meg a buza stb. hivatalos árakat, tegnap pedig Nagyvárad városára nézve ejtették meg az ármezgállapítást.

A városházán tartott értekezleten Hlatky Endre főispán elnöke alatt a város részéről Komlóssy József polgármesterhelyettes, Gerő Armin főkapitány, Lukács Ödön és Eleméry Ferenc tanácsnokok, dr Döri István a Gazdasági Egyesület képviselőjében Olasz Elemér és Papp Imre; a Keresk. és Iparkamara részéről Schwarz Izidor alelnök, Molnár Imre gazd. felügyelő és Bige József jegyző vettek részt.

Hlatky Endre főispán üdvözlő szavai után Komlóssy József gazdasági tanácsos, polgármesterhelyettes a rendőri jelentés alap-

ján javaslatot tett. Az okt. 15-től 30-ig konstataált és megállapított nagyvárad piaci árakat vette alapul. Ezen három héten a buza I. rendű métermázsánként 39 K, 39 K, 41 K volt. A középár 39 K 70 fillér, a II. rendű buza métermázsánként volt 37 K, 38 K, 40 K, középár 38 K, 40 fillér. Ajánlja, hogy a buza árát 40 korona maximumban állapítsák meg.

Schwarz Izidor, Papp Imre és Molnár Imre hozzászólása után, szavazásra került a a sor, amelyben csak a tanács tagjai vehettek részt.

A tanács a buza maximális árát 40 koronában állapította meg.

A rozsról nézve: I. rendű volt 32., 33., 33 K, a közép ár 32. K 70 f. II. rendű 31., 32., 32. K, közép ár 31 K 70 f.

Biharmegye központi járásában a megállapított ár 30 K, az érmihályfalvai járásban 26 K.

Komlóssy József ajánlatára a rozs maximális árát 31 koronában állapították meg.

Az árparára nézve: I. rendű 19—22 K, közép ár 20 K 50 f; II. rendű 18—20 K, közép ár 19 K 50 f.

Biharmegye központi járásában a megállapított ár 24 korona; a maximum a megyében 16 kor.

Schwarz Izidor az árpa maximális árát 24 koronában ajánlotta megállapítani.

Molnár Imre felvilágosításul megjegyzi, hogy kétféle árpa van: takarmányárpa és örlésre alkalmas árpa.

Gerő Armin a 24 koronás ár megállapítása mellett szólalt fel.

Komlóssy József ajánlatára az árpa maximális árát 24 koronában állapították meg.

A tengeri ára volt a három héten 16 kor., 20 kor., 16 korona.

Biharmegye központi járásában 18 kor., a megye többi részén 16 kor., a megállapított ár.

Komlóssy József 18 koronát ajánl maximumként, mivel Nagyvárad piacán van elég tengeri.

Schwarz Izidor Olasz Elemér, Papp Imre és Molnár Imre a 20 koronás ár mellett voltak, Lukács Ödön 19 koronát ajánlott.

Szótöbbséggel a tengeri maximális árát 19 koronában állapították meg.

A liszt árak megállapítását, a kellő számítások és a rendelet alapján a tanács eszközözi.

A rizs liszt árát, mint Budapesten, 47 koronában állapították meg.

A burgonya liszt árát nem állapították meg, mivel nálunk ez nagy forgalmu cikk.

Tekintettel arra, hogy ezek az árak a nagyban, métermázsánkénti eladási árak, szóba került, hogy a kicsinyben eladóknak, szatócsoknak stb. némi kedvezményt kellene nyújtani.

A kicsinyben árulásnál pl. Szegeden megengedték, hogy 5 százalékkal drágábban adhassák a fentebbi terményeket és a lisztet.

Schwarz Izidor helyesli ezt, de Nagyváradon 3 százalék drágítást javasol a kicsinybeni eladásnál.

A tanács a 3 százalék drágítást fogadta el a kicsinybeni eladásra.

Hlatky Endre főispán kijelentette, hogy a törvény szerint a megállapított árak a hivatalos lapban, továbbá a helyi lapokban is közölve lesznek. Az ármezgállapítások ellen 8 napon belül felekezni lehet, de csak birtonkon kívül.

Ezzel az értekezlet véget ért.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

Városatyaválasztás.

Vasárnap, december 6-án lesz a városatyaválasztás Olasziban. A pártok közös jelöltben állapodtak meg és Materny Imre ág. ev. lelkészt jelölték. E tárgyban a két párt a következő manifesztumot intézi a polgársághoz:

Tisztelt Polgártársak!

A jövődönök ezeréves dicső multunk tradícióihoz kapcsolódó politikáját a harc-vonalban küzdő véreink káprázatos fegyvertyeikkel most alapozzák.

Nekünk itthon maradtoknak e közben a belbéke istápolásán s az impozáns hazafias áldozatkészség ébrentartásán kívül elsősorban az a feladatunk, hogy előkészüljünk a nagy munkára, amellyel majd az eljövendő dicsőséges békekötés áldásait lekövessük, megbecsüljük és lendületben tartjuk erőteljes nemzeti, társadalmi és gazdasági előhaladásunk biztos sikerére.

A nyugodt, bizalomteljes várakozás napjainban kötelességünknek ismertük, hogy minden párttekinet félretételével városunk törvényhatósági bizottságába ezen nagymunkára egyakarattal szólítsuk be azt a puritán polgári önzetlen készséget és azt az egyéni jeles képességet, amelyet Materny Imre polgártársunkban mindenki tisztelni és becsülni tanult.

Hazafias együttérzéssel és bizalommal kérjük tehát tisztelt Polgártársainkat, hogy az egyetértés ünnepélyes nyilvánításával és Materny Imre polgártársunk érdem szerint való tiszteletével szíveskedjenek *foljó hó 6-án (vasárnap) a m. kir. Pénzügyigazgatóság disztermében* a megüresedett egy törvényhatósági bizottsági hely betöltése előlájából az urnánál megjelenni.

Nagyvárad, 1914. dec. hó 4.

A függetlenségi és 48-as párt elnöksége nézve: dr Adorján Emil, dr Stokker József. A nemzeti munkapárt elnöksége nézve: dr Hoványi Géza, dr Medvigy Gábor.

Bunyitay Vince újabb alapítványa.

Bunyitay Vince pápai praelátus, apátkanonok, aki áldozatkészségével már Nagyváradon is megörökítette nevét a Bunyitay-liget létesítésével, nagy bőkezűséggel új óvodát építtetett Bélfenyéren. Az agg főpap már egy monumentális épületet emeltetett évekkel ezelőtt Bélfenyéren, melyben elhelyezést találtak nemcsak az iskola tantermei, hanem az Irgalmas nővérek zárdája is. Egy nagyszabásu kultur-intézmény ez az intézet, mely védőbástyája Bélfenyéren a magyarságnak, ezen a román nemzetiség által körülözlött szigeten, mely tisztán megmaradt magyar-nak. Jellemző és találó az a felírás, melyet Bunyitay Vincének ez az intézete homlokzatán büszkén hirdet:

„Istenemnek és fajomnak.“ Ez a felírás jellemzi Bunyitay Vince izzó magyarságát úgy, mint Bélfenyér szinmagyar népét, mely nemzetiséggel nem vegyülve lakja ezt a virágzó községet.

A községnek nagyarányu fejlődése szükségessé tette azóta, hogy új iskola létesüljön Bélfenyéren a már meglevő mellett. Ezt az égető szükséglet elégíti ki most ez az újalkotás, mely Bunyitay Vince bőkezűsége folytán létesült. Egészen új óvodát építtetett az általa már előbb emelt óvoda mellé s ennek helyiségét átengedte a hitközség harmadik tanterméül. Ez az új iskola most lett átadva rendeltetésének.

Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. me-

gyés püspök rendkívül meleg hangu átiratban üdvözli a jótékony főpapot ebből az alkalomból. „Méltóságod új, diszes hajlékot épített az óvoda részére Bélfenyéren — írja a főpásztor — és ezen újabb, nagylelkű alapításával lehetővé tette, hogy a szegény hitközség harmadik iskoláját megnyithassa. Szívem egész melegével mondok köszönetet Méltóságodnak ezen újabb nagy jótéteményeért és kérem az Ur Jézust, hogy jutalmazza meg kegyelmének bőségével Méltóságod áldozatokban gazdag életét.“

Nemesak ezek a nagy bőkezűséggel felépített kövek, hanem egy szinmagyar község fejlődő műveltsége fogja hirdetni századokra Bunyitay Vince nagy szívének áldozatkész-ségét.

Két lefagyott lábu orosz katonája.

Tizenegy gulyás utazása.

Két lefagyott lábu orosz katonája fekszik az egyik nagyváradai iskola-kórházban, akiket Zemplén havas, vérbefagyott völgyikéi közül hoztak ide Váradra. Hozta pedig Hegedüs Mihály mihályfalvai gazda, néhány — mondjuk — kollegájával, akik jó magyar létükre egészen különös és érdekes körülmények között jutottak a tót vidék hegyes határára s ott egy kicsi erdei tisztásra, ahol azután a két halálozó orosz katonára is akadtak.

Ennek a tekervényes történetnek egy hónapos útját akarjuk elmondani. A dolog a most folyó észak-magyarországi harcokkal áll közvetlen vonatkozásban s egyben fényesen rávilágít arra a szándékra és biztonságra, mellyel a hadvezetőségünk a kárpáti harcot kezdte, illetve a diadalt kicsikarta az oroszoktól.

A kárpáti harcokra seregeink a legrészletesebb gondossággal készültek elő a hadi tudományok száz eszénjéit binját fölhasználva. Ezek közé az előkészületek közé tartozott az a 400 ökrös, melyet Hegedüs Mihály gazdának és tíz — mondjuk — kollegájának a kezére, ostarára volt bízva, hogy innen Biharból és Hajduból egy hét alatt Zemplénbe, Ungba kerüljenek, hol azután vár reájuk a tagló. Az október végi szép időkben indult utnak a kisdéd karaván a felvidék felé. Minthogy rövidre volt szabva az út, csak kis bekecsben, könnyen öltözve, egy kis elemőzsiával a tarisznyában, nagy bunkós bottal a kezükben vágtak neki a kirándulásnak.

Csakhamar el is jutottak a végállomáshoz, a szállítmányt átvevő katonai parancsnoksághoz, csak hogy ott mindjárt nem adhatták át az ökröket. Melléjük adtak egy pár tót atyafit: őrizték együtt amíg benne tart. Tartott egy hétig, tartott két hétig, hűségesen őrizték is a legények a gulyát, már akik őrizték. A tót legények hamar, egy-két nap alatt megunták a dicsőséget s egy éjszaka se szó, se beszéd, fizetés nélkül meglétek. Akkor azután néhány katonája szegődött hozzájuk, mert bizony a hegyes és háborús vidéken a fogyatkozó gulya mellé is tanácsos volt a fegyveres erő, hogy a csapatostól párhuzamos manőverezést megtarthassák.

Kemény napokat állottak ki a fagyhoz, esőhöz, szélhez hozzátörődött gulyások, oly

keményeket, hogy szinte sajnáljuk őket s önkénytelenül eszünkbe jut — hát a szegény katonák! A kárpáti szeles vidékeken már éjjel nappal minus alatt áll a hőmérő, holdvilág mellett nem egyszer a tíz fokon is túl s hideget a metsző hegyi levegő, havasi szél csak még kutyábbá teszi. Kis kabátban pedig, örökösén künn az ég alatt pedig úgy elgémberedik az ember, úgy átjárja a hideg, hogy kétszeresen érez minden fájdalmat. — Hát még a szegény katonák! Ejjelenkint azután tűz mellett melengették magukat a gulyások. Jól lobogó tölgy — meg bükkfából raktak őrtüzet. Galyákat egy csomóba s két-három cölöpöt felébe összetámasztva. A felcsapó rözse láng melegétől azután felengedett meredt tagjaik.

Lobog a tűz, halkan foly a beszéd a pásztorok között s egyszer csak ni: összeomlik a feltámasztott husángsátor. Feligazítják nagynehezen, újra összeomlik. Megint csak feltámasztják, megint csak összedül. Sőt már most föl sem lehet támasztani őket, izegnek-mozognak, mintha ingana a föld is. Inog is. Rohanó seregek, hadak támadása, lovak patája alatt. Jön is azonnal az értesítés: mozogjon tovább a csapat, a gulya. És így ment ez napokig, míg elhullott lassan az ökrös. Az összeomló tüzrakások jeléből tudták meg merre s meddig az ellenség. Égett is azután még a csillogó napfényben is egy tüzrakás.

Állomásaik utolsó határán akadtak a két oroszra. Egy-egy fához támaszkodva, fegyverük a földön, állottak egy erdei tisztás szélén. Félig halottak voltak már. Aludtak is, nem is, éltek is, nem is, az elkényszeredtség torz vonása ült az arcukon. Legényeink előbb összenéztek, azután a zsiros bugyelárisukhoz kaptak, amiben ott szorongott a napi két korona bér, azután rá akartak rohanni a két neki busult ellenségre, hogy ott helyben agyonverik őket s — azután szépen körül fogják, töltenek beléjük egy kortyot a butykosból, hogy visszatér beléjük a fázó lélek. Mikor azután mozdulni, élni tudtak, együtt utnak indultak velük. A lábuk mindkettőjüknek egészen el volt fagyva. Egy betegszállító vonatnak adták át őket s így kerültek Váradra.

Ha nem volna szomorú a dolog, viceet üzhethetnék a jégbehűtött szibériai katonákról (sár, hó, víz mint jégburok vette körül egész mivoltát) de eszünkbe jut a mi katonáink sorsa, a téli hadjárat borzalmassága. Erre a borzalmasságba kérjük a közönséget: szítsa fel lelkesedésének lankadó tüzet s a katonáinkért hozott bármi áldozatot ne tartson sokra. Győzelmes harcot csak az egész nemzet vívhat meg s ennek az egész nemzetnek a nagyobb fele — még itthon van!

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-uton kaphatók.

A német trónörökös a sajtóról és a háborúról.

Az „Associated Press“ amerikai távirati ügynökség tudósítója, Wiegand látogatást tett a német főhadiszálláson és rendkívül érdekes beszélgetést folytatott a német trónörökösrel. A német-amerikai újságíró így számol be erről a beszélgetésről:

— Katona vagyok, — mondotta nekem a trónörökös — s ezért nem kellene a politikáról beszélnem. Ezt a háborút én esz-telennek, szükségtelennek tartom, de Németország mégse térhetett ki előle. A legelső embertől a legutolsóig tudjuk, hogy létünk-ért küzdünk. Tudjuk azt is, hogy a világ jó része ellenünk van.

— Ez arra vezethető vissza, hogy Anglia hatalmába kerítette a világsajtót és Németország eddigelé nem törődött eléggé azzal a feladattal, a melyet a sajtó a világ-politikában betölt.

— Mondja csak, — szölt a trónörökös — mit gondolnak róla Amerikában?

Mikor látta, hogy kissé huzódozom a választól, buzditott:

— Az igazságot akarom már egyszer hallani.

— Császári fenségedet általában a háborús párt vezérének, a militarizmus eszményképének, háborúra izgatónak festik.

— Ezt tudom. Sőt az angol sajtó még tovább megy és tolvajnak nevez.

Majd fejcsóválva tette hozzá:

— Hát komolyan ilyet gondolnak az emberek rólam? És elhiszik, hogy én megengedném, hogy kifosszák a franciák házáit? Egyszerűen örület, a mit az angol lapok rólam és a németekről irnak. A mi pedig azt illeti, hogy én izgattam volna a háborúra, úgy csak sajnálhatom, hogy az emberek ily rosszul ismernek engem. Németországban nincs háborús párt és sohasem volt. A német militarizmusról szóló mese egy Angliában terjesztett pletyka, a mellyel ellenünk akarják felbőszíteni az egész világot.

Elmeséltem azután a trónörökösnek hogy orosz jelentések szerint a császár nemrég Varsónál majdnem fogságba került.

— Ezt el kell mondanom apának öröme lesz benne.

A trónörökös ezután a legnagyobb elismeréssel beszélt a francia katonák bátorságáról, valamint a francia hadvezetéséről.

— A bátorságban és a harcban senki sem mulja felül a francia katonát. — mondotta tovább a trónörökös. — Egyénileg a legpompásabban dolgozik és sok szempontból nem marad mögötte a mi katonáinknak, sőt egyes tekintetekben mozgékonyabb és fürgébb, mint a német. De a védekezésben a német felülmulja a franciát kitartásával és makacosságával. Ami pedig a vezetést illeti, úgy mi igazán bámuljuk a francia hadvezéreket.

Nemrégben a franciák szuronyrohamot intéztek a trónörökös csapatainak egyik lövészárka ellen az argonnei erdőben és súlyos veszteséggel voltak kénytelenek visszavonulni. A trónörökös fegyverszünetet ajánlott nekik, hogy sebesültjeiket összegyűjtsék. Mikor ezt én a trónörökösnek feleltem, így szölt:

— Igaz. Száz és száz sebesült és halott feküdt az én lövészárkaim előtt és nem tudtam elviselni azt a gondolatot, hogy a bátor katonák súlyosan megsebesülve a lövészárkok előtt feküdjenek. Majdnem összekaptam vezerkarom főnökével, aki tiltakozott a fegyverszünet gondolata ellen és megjegyezte, hogy a franciák majd azzal fognak dicsekedni, hogy megverték minket és mi ezért fegyverszünetet kértünk.

— De ragaszkodtam elhatározásomhoz. Egy embert küldtünk fehér zászlóval a francia lövészárkokhoz azzal az ajánlattal, hogy alkalmat akarunk nekik adni, hogy sebesült-

jeiket összeszedjék. A franciák elutasították ezt. A sebesültek a legnyomorultabb módon pusztultak el. Némelyik közülök még három-négy napig is élt. Ugy tűnik nekem, hogy ez a legsztelenebb gazság, melyet semmiféle háborus szabály nem ír elő.

Elfogtak egy kórházi élelmezőt.

Sok budapesti és vidéki kórháznak Fái Henrik vállalkozó az élelmezője. Az egyik budapesti kórházban, a melynek élelmezését Fái elvállalta, csunya visszaélésnek jöttek a nyomára.

A betegek már régen panaszkodtak, hogy az élelmezés rossz. A kórház vezetője, dr. Kuzmik Pál egyet. tanár többször kifogásolta a hiányos és rossz táplálkozást, a melyet Fái nem akart megjavítani. Néhány hét előtt dr. Kuzmik Pál leleplezte a kórház konyhájában üzött csalásokat. Megtudta, hogy a tésztában az előírt 96 tojás helyett csak 25 darabot keverték bele. Hogy a tészta mégis tojásos sárga színt kapjon, előbb ugynevezett tojásporral, majd később megreszelt sárga padlóviasszal színesítették meg. Hajdu Jánosné szakácsnő egyszerűen a közeli fűszeres üzletkől hozatta el a viaszot és belefőzte a tésztába.

Dr. Kuzmik Pál erről a megdöbbentő felfedezésről azonnal jelentést tett felettes hatóságának, a mely azután bünvádi utra terelte a dolgot. Csalás és közegészség elleni büntett címén indították meg a tettesek ellen az eljárást, a melynek folyamán terhelő adatok merültek fel Fái Henrik nagyvállalkozó, Reich Gyula, Weisz Géza üzletvezetők és Hajdu Jánosné szakácsnő ellen.

A beszerzett bizonyítékok alapján dr. Takách Aurél vizsgálóbíró elrendelte Fái Henrik, Reich Gyula, Weisz Géza és Hajdu Jánosné letartóztatását. Detektívek mentek el Fái Henrik Kálmán utca 14. szám alatti irodájába, a honnan őt, valamint társait előállították dr. Sándor László rendőrtanácsos elé, a ki azután az egész társaságot elkísérte dr. Takách vizsgálóbíróhoz, aki letartóztatta őket. Fái azzal védekezik, hogy a visszaélések az ő tudtán kívül történtek.

..HIREK..

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadsérgélyző Hivatálnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

* Előkészítik a megyegyűlést.

Biharvámegye törvényhatósága e hó 16-án tartja meg rendes évnegyedes közgyűlését. A közgyűlés előkészítése iránt már megkezdtek a szakosztályi ülések összehívását. December 12-én a IV-ik szakosztály ülésezik. A többi szakosztályok szintén a jövő héten üléseznek ezeknek határideje azonban nincs megállapítva.

*** Grallert Konrád kitüntetése.** Ófelsége Grallert Konrád vezérőrnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül a vaskorona-rend III. osztályát a hadiékítménnyel adományozta.

*** Közös szent áldozás a nagyváradai templomokban.** E hó 8-án a szeplőtelen fogantatás ünnepén nagyszabású közös vallási esemény színhelyei lesznek Nagyvárad templomai. A városnak mindhárom plebániáján közös szent áldozás lesz e napon s ennek a közös szent áldozásnak nagy érdemét a magyarok győzelméért harcoló katonáinkért ajánlják fel a hivek ezrei. Ez a nagy vallásos esemény maga egy hathatós ima lesz ezer sebből vérző szegény hazánkért, melynek vére pirosra festi északon és délen a harcmezők havát. A tulerővel szemben álló hadseregünk erejét meg kell sokszoroznunk imánk erejével. A közös szent áldozás a városnak mind a három plebánia templomában a reggel 7 órakor kezdődő szent misék alatt lesz.

*** Kitüntetés.** Ófelsége megparancsolta, hogy báró Baich Péter 7-ik huszárezredbeli főhadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásának elismerésül a legfelsőbb elismerés tudtul adassék.

*** A vármegye ünnepe.** Biharvámegye területén tegnap adták hírül hivatalosan a járási főszolgabírák, hogy Belgrád elesett. Minden faluban dobszó utján hirdették ki a magyar fegyverek diadalmos hódítását. A lakosság leirhatatlan lelkesedéssel vette tudomásul a nagyszerű tényt s egész nap ünnepelte hadseregünknek ezt a fényes diadalmát. A vármegye minden községe lobogódiszt öltött s az emberek csoportokba verődve boldogságtól esillogó arccal beszéltek el egymásnak Nándorfehérvár visszafoglalásának részletét. Az ünneplés este érte el a tetőfokát. Minden ház elkezdve e palafedeles kastélyoktól az utolsó nád- vagy szalmafedeles bogárhátú kis kunyhóig ki volt világítva s így ünnepelték meg a nevezetes eseményt.

*** Gyászmise Jancsó Árpád alezredes lelkiüdvéért.** Részletesen megemlékeztünk a Kárpátoknál hősi halállal elesett Jancsó Árpád honvéd alezredes tragédiájáról. A vitéz katonatisztet bajtársai Mezőlaboreon hantolták el. A gyászoló család, amint a viszonyok engedik, holttestét hazahozatja s az itteni családi sírboltban helyezi örök nyugalomra. Lelkiüdvéért a gyászmise a jövő szombaton, december 12-én 9 órakor lesz a várad olasz plebánia templomban. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Özv. nyujtódi Janesó Árpádné, szül. Palkovics Olga a maga és gyermekei: Olga, Árpád és Éva, valamint az elhunyt testvérei és rokonai nevében mély fájdalommal és szomorúsággal jelenti, hogy felejtethetlen jó férje, szerető, gondos édes apjuk, a szerető testvér és rokon nyujtódi Janesó Árpád m. kir. honvéd alezredes, a m. kir. 3. honvéd gyalogezred parancsnoka, a katonai érdemkereszt stb. tulajdonosa Isten kifürkészhetetlen akarata szerint november 21-én a Beszkid-hágón ellenséges gránáttól találva, életének 47 ik évében a becsület mezején és a haza védelmében elesett. Szeretett halotnunkat bajtársai Mezőlaboreon helyezték ideiglenesen nyugalomra. Az engesztelő szt. mise áldozat folyó hó 12 én délelőtt 9 órakor fog az olasz-plebánia templomban a Min-

denhatónak bemutatatni. Nagyvárad, 1914. december havában. R. I. P. „Jó harcot harcoltam, a futást elvégeztem, a hitet megtartottam; végezetre eltétem nekem az igazság koronája, melyet megad nekem ama napen az Ur, az igaz bíró“.

*** Gróf Széchényi Miklós karácsonyi ajándékai.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök most osztotta ki bőkezű karácsonyi ajándékait Nagyvárad városa egyletei és közintézményei között. Ezen a fejedelmileg bőséges adományozáson nem látszik meg, hogy a megyés főpásztor a háborus jótékonyág által is annyira igénybe van véve és hogy a vonatokon érkező sebesültek ellátásában is óriási részt vesz; a karácsonyi ajándékok, melyeket a főpásztor most osztott ki, éppen oly nagy összegűek, amilyen minden évben lenni szokott.

Az ajándékok a következők: Orsolyazárda 200 K, Szent Vince intézet 200 K, Immaculata intézet 200 K, Váradvelencei irgalmas nővérek 200 K, Közkórházi Szent Ferenerendi apácák 200 K, Papnevelő intézet 200 K, Szent József intézet 200 K, Kath. Legényegylet 200 K, Bölcsőde Egyesület 200 K, Bihar megyei Nőegylet 200 K, Szent László fiu menedékház 100 K, Tanítóképző intézet 100 K, Erzsébet leányvárház 100 K, Városi tűzoltók 100 K, Önk. tűzoltók 100 K, Elmekórház 200 K, Közkórházi betegek 200 K, Apostolok háza 100 K, Nagyvárad-i árvaház 100 K, Nagyvárad-i gyermekórház 100 K, Oltáregylet 100 K, Kath. Nővédő egylet 100 K, Kath. Kör 200 K, Iparosok menháza 100 K, Nagyvárad-i tudószanatórium 100 K, Kath. iskolaegyesület 300 K, Regisi Szt. Ferenc egylet 50 K, Kath. Sajtó egylet 500 K, Szamaritanus egylet 50 K, Munkás betegsegélyző egylet 200 K. Összesen: 4900 korona.

*** Bimbóhullás.** Sulyos esapás érte dr. Pálffy Gyula margitai ügyvédet és nejét, sz. Posszert Margitot: legidősebb leányuk, a kis Terike tegnap éjjel 1 órakor meghalt. Mindössze kilenc éves volt a korán elhunyt kis leányka; okos, szép gyermek, szüleinek öröme és büszkesége, a ki még egy hét előtt is boldogan készült a karácsonyra, mikor a kis Jézus eljön a jó gyermekekhez... És most Terike ment el a kis Jézushoz, a karácsonyi angyalok seregébe. Hirtelen gyilkos kór támadta meg. Aggódó szülei mindent megtettek megmentésére, behozták Nagyváradra, de itt sem tudott betegségével megküzdeni az orvosi tudomány. A legodaadóbb ápolás dacára szenvedéseinek a halál vetett véget, mély gyászba borítva szüleit és kis testvérkéit. Temetése ma délutén 4 órakor lesz a járványkórház halottasházából.

* Magyar ezredek tulajdonosai.

A Magyar Kurir jelenti: Most, hogy Ó Felsége Hindenburg tábornagyot a székesfehérvári 69. gye. tulajdonosává nevezte ki, érdekes megállapítani, hogy a világháboruban a mi részünkről szereplő nevezetes emberek mind magyar ezredek tulajdonosai, jöllehet, az osztrák ezredek száma több, mint a magyaroké. Így Frigyes főherceg hadsereg főparancsnok a pécsi 52., Konrád báró vezérkari főnök a debreceni 39., Vilmos német esászá a kassai 34., Hindenburg tábornagy pedig legujabban a székesfehérvári 69. gye. tulajdonosa. Megemlítjük még e helyen, hogy a román király az ujvidéki 6., a spanyol király pedig a kecskeméti 38. ezred tulajdonosa. Nem lehet nagyon büszke az „Inhaber“-ra az 5. dragonyosezred, mely Miklós cáár nevét viseli... ha ugyan még viseli! Az 5. dragonyosezred, mint valamennyi dragonyosezred, osztrák.

* **Nagy Imre igazgató-tanító súlyos beteg.** Fájdalmasan érintette tegnap az egész Mezőtelegd lakosságát az a hír, hogy Nagy Imre igazgató-tanító szélhűdés következtében hirtelen beteg lett. Nagy Imre kedden délelőtt a szőlőből tért haza s mikor lakása ajtajához ért, ott hirtelen elvesztette eszméletét s neki dőlt az ajtónak. Csak pár perc múlva vették észre, hozzátartozói, akik azonnal orvosért siettek. Az orvos szélhűdést konstatált és a baj igen komoly, a mit csak súlyosbított az, hogy a beteg beszélő képességét is elvesztette Nagy Imre igazgató tanító szerencsétlenségének híre csakhamar elterjedt az egész vármegyében, ahol különösen tanügyi körökben nagy tekintélynek örvendett. Alig egy hónapja, hogy nyugalomba vonult s épp most vette volna fel az első nyugdíjárulékot. A Biharmegyei Tanítók Egyesülete a napokban készült szép ünnepség keretében elbucsztatni Nagy Imrét az iskolától, ahol mintegy 36 éven keresztül működött oly sok hasznos polgárt nevelve a hazának s a műveltséget terjesztve. Az ünnepség most már elmarad s az ünnepségre készült kartársak szívszorogva várják a nagybeteg fölépülését.

* **A harcban levő katonák karácsonyára.** Frischmann Adolf 4 koronát adományozott szerkesztőségünk útján a harcban levő katonák karácsonyi ajándékára, mely összeget átszolgáltattuk a polgármesteri hivatalhoz.

* **Ökrös és Bogy egyesítése.** A béli járásnak van két községe, a melyek oly közel vannak egymáshoz épülve, hogy mindössze egy törvényhatósági-ut van köztük. Ennek dacára két nevet visel a község. Az egyik Ökrös, a másik Bogy. Most a két község képviselőtestülete elhatározta, hogy egyesíteni fogják a községeket. Bogy község neve a jövőben eltűnik a helység-névtárból és mint Ökrös fog szerepelni. A határozatokat jóváhagyás végett tegnap terjesztette be Ertsey Géza főszolgabíró jóváhagyás végett az alispáni hivatalhoz.

* **Adomány** Szüts Gézáné urnó, honvédőrnagy neje 20 koronát küldött szerkesztőségünkbe 10 koronát a hadbavonultak itthonmaradottjai részére, 10 koronát pedig a katonák karácsonyfájára. Rendeltetési helyekre juttatjuk.

* **Eihunyt tanító.** Tóth Imre nagyváradi állami elemi iskolai tanító, hosszas szenvedés után, élete 53 ik évében esütörtökön este elhunyt. Tóth Imrét az állami iskolák felállítására alkalmával helyezték Nagyváradra, ahol egyideig mint igazgató működött a váradolaszi állami elemi iskoláknál. Temetése ma, szombaton, december 5-én délután 2 órakor lesz a Lukács György-utca 54. sz. háztól.

* **Névváltoztatás.** A belügyminiszter megengedte, hogy Klein Lajos, Sándor, Erzsébet, Dezső, Róza és Miklós nagyváradi lakosok családi nevüket „Kertész”-re változtassák.

* **Aranyat vasért.** Hlatky Endre főispánhoz újabban a következő arany és ezüst adományok érkeztek a Vörös Kereszt részére: Soltész Mariska 1 a. gyűrű, 2 függő, 4 e. pénz, Grünstein Irénke 2 a. gyűrű, Grünstein Blanka 2 a. gyűrű, Tuka Jánosné 1 a. kereszt, 1 e. medál, Sipos György 1 e. gyűrű, 1 e. kupak, 2 a. töredék s függő, Bereczki Etel 1 a. gyűrű, Nagy Mihályné 2 a. függő, Dénes Giza 1 a. gyűrű, Kuszko Endre és neje 1 a. gyűrű, 1 a. szív, Benes Irénke 2 a. függő, Knie Etus 1 a. kereszt, 1 e. gyűrű, Leviczky Béláné 1 e. óra, 1 e. gyűrű, Hronyecz Antalné 2 a. gyűrű, Kiss Sándorné 2 a. gyűrű, Miron Margit 2 a. gyűrű, 1 a. lap, Nagy Erzsike 1 a. gyűrű, 1 a. függő, Szondy Erzsike 2 a. gyűrű, Király Ilona 2 a. gyűrű, Szabó Károly 1 e. lánc, Kajcsa Gabi 2 a. függő, 1 a. töredék, Szücs

Zsuzsika 1 a. gyűrű, 2 a. függő, 1 e. gyűrű, Szabó Aranka 2 a. függő, N. N. 1 a. szív, özv. Poyvár Jánosné 1 a. gy. Gerő Zsuzsika 1 a. gyűrű, 3 e. pénz, Mikló Béláné 1 a. lánc, 1 tört a. gyűrű, Molnár Ilonka 1 e. óra, dr. Szegedy Lajos 1 a. gyűrű, Freyler Margit 5 kor. N. N. 4 kor. Góz Mihályné 1 a. gyűrű, Grósz Józsefné 1 a. óra, 2 a. medál, 2 a. függő, Miskolczy Barnáné 5 kor. N. N. 1 e. lánc, 1 e. szív, tört a. gyűrű és 2 kor. özv. Beliczay Elekné 1 a. medál. özv. Bernáth Lajosné 1 a. gyűrű, 1 kis a. lánc, 2 e. karkötő, Aczél Rózi 1 tört a. gyűrű, 2 e. pénz, N. N. 2 a. gyűrű, 1 tört a. gyűrű, a. töredék, Grünbaum Menyhért 3 a. függő, a. töredék, Róthbáth Margit 2 a. függő, Fodor Karola 1 a. gyűrű, Balogh Vincéné 2 e. óra, Szilágyi Róza 1 a. zsuzsu, 1 e. karperec, Soltész István 1 e. kanál, Biró Lászlóné 1 a. gyűrű, Löbermayer Margit 3 ezüst-kézeldgomb, 1 e. tü, 1 é. pénz Vágás Euzsi 2 a. függő, Gerő Sándor 1 a. gyűrű, N. N. 1 a. gyűrű, Magdics Károly 8 korona, Blau Armin 3 a. függő, özv. Reke Vilmosné és Kálmán 2 a. gyűrű, 1 e. lánc, X. Y. 1 a. karperec, 1 a. gyűrű, 1 a. szív, N. N. 1 tört a. gyűrű, e. töredék, Kallós Kató 2 a. gyűrű, 1 e. lánc, Kiss István 1 a. gyűrű, Kiss Istvánné 1 a. medál, Braun Józsefné 1 a. gyűrű, 3 a. függő, 1 a. keret, Miklovics Erzsébet 2 a. függő, 3 a. töredék, Grósz József 1 e. óra, 1 nickel óra, Kovács Lajos és neje 10 korona, Brunner Emma 2 a. függő, e. lánc, Löfkovics Belluska 1 a. gyűrű, 1 e. gyűrű, 2 e. függő, 1 e. érem, 2 a. töredék, Balogh Endréné 2 a. függő és 2 kor., Polláczek Zsigmond 1 a. kereszt, 1 tört a. függő, Weisz Sándor 1 a. gyűrű, Mótivay Ilus 2 a. függő, Béltékyl Lászlóné 1 a. gyűrű, Zonda Károlyné 1 a. gyűrű, 1 a. függő, a. töredék, 1 e. óra, lánc, villa, törmelék, B. F. és neje 1 e. óra, 1 e. lánc, 1 a. gyűrű, 2 kor., Kolozs Ida 1 a. függő, 1 e. gyűrű és 4 kor. Bácsi Rózsika 1 a. gyűrű, 1 e. gyűrű 1 e. töredék, Szilágyi Irén 2 a. függő, Komanczy Gyula 1 a. gyűrű, Csillag Eszti 1 a. gyűrű, Karper Józsefné 1 a. lap, e. törmelék, Anna Schier 2 a. függő, Kerdenis Jakab 1 a. gyűrű, Kerdenis Ilona 1 a. gyűrű, 1 e. lánc, Özv. Faludy Károlyné 1 a. tü. Ungár János és Rózi 2 a. gyűrű, Danek Ferencné 2 a. függő és 4 kor. Fábry Istvánné 1 a. gyűrű, Juhász Gézáné 1 a. lánc, Rikó Ilona 1 a. gy. Schilli Jakab 1 a. lánc, 1 e. óra, 1 e. kupak, 1 e. kés, 1 e. szipka.

* **A koldusápoló-egyesület gyűlése.** A koldusápoló-egyesület f. hó 12-én jövő szombaton d. u. 5 órakor tartja közgyűlését a Szent László-menedékház helyiségében Bundala Mihály apátkanonok elnökléte alatt.

* **Az oroszok Sárosvármegyében.** Tudvalevő, — hogy Sárosvármegye északi részébe erősebb orosz hadoszlop vonult be. Nincs kétség, hogy ezt a csapatot is nemsokára ki fogják verni csapataink. Kassán a helyzet teljesen nyugodt s az ellenkező híresztelésekkel szemben megállapítjuk, hogy a kassai újságok megszakítás nélkül érkeznek szerkesztőségünkbe. Természetesen a bankok Budapestre költöztek s a szinigazgató is azt adja hírül, hogy bizonytalan időre beszünteti az előadásokat, de különben az élet normális Kassán.

* **A 37-ik gyalogezred veszteségei.** (Folytatás.) Tal Tódor s. Tarcsi László tiz. s. Tarcali Zsigmond tart. s. Tarcsy József tart. s. Tecsí János s. Tecsí János s. Tika Tódor s. Timár Mihály s. Tohl Ferenc tiz. Nagykereki s. Tole Tódor s. Török Sándor tart. őrv. s. Török István tart. s. Tóth József s. Trippa Miklós Rojt mh. Turbucz János s. Turkus Paskal s. Turezlyás (valószínűleg Furulyás) György őrv. s. Ungre Zsigmond tart. s. Urcsán György tart. s. Urax Száva tart. s. Ursz Simon s. Ursz Traján szakv. s. Usváth Flórián s.

Vadi Lajos s. Vancse Tódor őrv. címz. tiz. s. Vánsyai Lajos tart. s. Vanku Athanáz s. Várad János s. Varga János őrv. s. Varga János s. Varju Ferenc s. Vatan Aurél s. Vencel József s. Veres Sándor Berettyóújfaluh. Vid József Váraduzsopa mh. Vigh István s. Viliga Tódor s. Vinter Márton s. Virág Péter őrv. Kötgyán mh. Vuró István címz. őrv. s. Waldner Jákob tart. s. Wavrinzki József tiz. s. Weiszmann Edvárd szakv. Bihar s. Zaha Tódor s. Zburese Miklós tart. s. Zsiván Illés tart. s. Zsugye Miklós s. Zsurka György s. Zsurka Tódor Kövesegyháza mh. Zsurkán Tódor s. Zsuzsika Melent s. Zoáska János Nagyürög mh. (Vége.)

* **Halálozás.** Boczonyi Ferenc bérkoesi tulajdonos életének 60 ik évében f. hó 2-án d. u. 5 órakor hosszas szenvedés után meghalt. Temetése tegnap, pénteken d. u. 3 órakor volt a Görbe-utca 7. számú gyászházból.

* **A katonák családjainak felsegélyezésére.** A hadbavonul családtagjai részére újabban a következő újabb adományok folytak be: A premontrai kanonokrend nagyváradi kórháza december havi hozzájárulás címén 50 korona, Némethy Mihály nagyváradi magánhivatalnok népfelkelő őrmester gyűjtése az északi harcúterén 100 korona. Ebből kívánságára 97 korona 50 fillért egy 100 korona névértékű hadikölcsöni kötvény szerezett be, a fennmaradó 2 korona 50 fillér a hadbavonultak családjainak segélyezésére lett szánva. Összesen 52 korona 50 fillér.

* **Koszoru megváltás.** Imrik Kornélia urnó 14 koronát küldött a katonák karácsonyfájára Jancsó Árpád honvéd alezredes eleste alkalmából koszoru megváltás címen.

* **A Félix-fürdő új vonatja.** A mi gyönyörű Félix-fürdőkönk közül a téli kúrára. Most is szaporán látogatják gyógyító hőforrásait s az élet olyan eleven és mozgalmas odakinn, mint a szezon közepén. A legközelebbi időre nevezetes, magas vendégeket is vár Komzsik Alajos, a Félix-fürdő fadarhatatlan népszerű gazdája. A harcúteről fényesrangú tiszték jönnek a Félixbe nehány napi pihenőre üdülni s fogadásukra nagyszabású előkészületek történnek. A Félix-fürdőből egyébként mátol kezdve rendes új vonat közlekedik, mely este 8 óra 9 perckor indul Nagyváradra s így a vendégek az egész napot a kellemes, minden kényelmet nyújtó gyógyhelyen tölthetik.

x **Megfagyott, széltől kivörösödött, kicserepesedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos határu az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÉME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B Telefon 13-02**

* **Aszódi Mihály** Nagyvárad, Kossuth-u., Sas-palota, Telefon 635. Nagymennyiségű áruk érkeztek, úgy a katonaságnak, mint a fogyasztó közönségnek, nagybani árakat számítok. E héten eladásra kerülnek: nagymennyiségű huskonzervek, szalámi, szardínia, coenac, likörök, teák, rumok, kávék, mazsola, mandula, törött dió, csokoládé, kakaó és finom élvezhető cukorkák. Összes készítményei Kugler Gerbeaud cs. és kir. udvari cukrásznak budapesti árakkal. Kossuth-utcai kávépörköldém kora reggeltől, késő estig a közönségnek rendelkezésére áll, valamint elkülönített helyiségembe már a napokban friss halkonzervek bontva egyes darabonként kapható lesz. Rákóczi-uti Csokoládékirály és kávéüzletemet az arra lakók figyelmébe ajánlom.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házában két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Kiadó** hosszabb, vagy rövidebb időre modern berendezésű utcai és udvari butorított szobák fürdőszoba használatlalt havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

x **Kiadó lakás** 3—4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

x **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

* **Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpéztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket, amelyek nem esnek a moratorium intézkedései alá, takarékbetétkönyvekre és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módozatok mellett. Pénztári órá, d. e. 9-től 12-ig.

x **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Családi rum** vaniliával vagy ananással literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* **Több egyszobás lakás kiadó.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Legújabb táviratok.

**Nyugalom az északi
hadszintereken.**

Budapest, dec. 4. (Hivatalos.) Erk. este 5 óra 20 perckor. A tegnapi nap a Kárpátokban, Nyugat-Galiciában és Dél-Lengyelországban általában nyugodtan telt el. Északlengyelországban a harcok még folynak. Hófer. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Előrenyomulásunk Szerbiában

Budapest, dec. 4. Erk. d. u. 4 ó. 40 p. A déli hadszíntérrel jelentik hivatalosan: Belgrádot tegnap ün-

nepélyesen birtokunkba vettük. Csapatunk a harc vonal északi részében küzdelem nélkül haladnak előre, miközben tegnap 300 szerbet foglyul ejtettünk. Arangyelováctól nyugatra és északnyugatra előnyomuló csapatainkkal nagyobb ellenséges erők szállnak szembe és tüzes támadásaikkal, amelyeket mind visszavertünk, a szerb hadsereg visszavonulását igyezknek fedezni. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavonultak Magyarországból az oroszok.

Budapest, december 4. Bud. Tud. jelenti: *A kárpáti szorosokban nagyobb harc nem volt. Az ellenség úgy Zemplénben, mint Sáros megyében is visszavonulóban van, úgy hogy ma már e két vármegyének is csak igen csekély határszélei vannak az ellenség kezében.* (Min. sajtóosztálya.)

A monarchia és Németország új hadserege.

Róma, december 4. Az olasz lapok híradásai szerint a monarchia és Németország januárban egy milliónál több teljesen kiképzett ujonccal fog rendelkezni, tehát a számbeli arány kiegyenlítődik.

A betört oroszok megsemmisítése.

Budapest, december 4. Bártfától északnyugatra tekintélyes orosz csapatokat kerítettünk be.

A kassaiak menekülését a hatóságok helytelenítik.

A zempléni oroszokból Őrmezőnél 400 kozákot elfogtunk. Ezenkívül újabb 1500 foglyot ejtettünk.

Kína-Japán háború?

Pétervár, dec. 4. A „Rjecs” azt írja, hogy a kínai csapatok megtámadták a japánokat. — Kína tiltakozott Csingtau megszállása ellen.

Két aviatikus bravurja.

Sajtóhadiszállás, dec. 4. Losonczy Béla és Wiesziszky János aviatikus hadnagyok Krakótól 40 kilométerre három ellenséges aeroplánt lőttek le.

Az angol tengerészet vesztesége.

London, dec. 4. A tengernagyi hivatal veszteséglistája szerint a háború óta 220 tengerésztiszt és 4100 tengerész halt meg.

Román ágyukat foglalt le Franciaország.

Bukarest, december 4. A bukaresti lapok írják, hogy a franciák a Schneider gyárból lefoglalták a Romániának készsített ágyútegeket.

Buelow római nagykövet.

Berlin, dec. 4. Flotow római német nagykövet egészségi okokból hosszabb szabadságra ment; Vilmos császár Buelowot nevezte ki helyébe.

A német tüzérség Lengyelországban.

London, december 4. A Daily Telegraph írja: Lengyelországban a német tüzérségek nagyon megerősített állásokban vannak. A Visztulára egész naszád flottát hoztak.

A Krakó melletti harcok.

Krakó, december 4. A Csasz jelenti: Az ágyudörgés most már szakadatlanul hallható kelet és északkelet felől. A krakói nehéz váráguk is folyton dörögnek.

Szerbia nem kaphat orosz segítséget.

Berlin, dec. 4. A Frankfurter Zeitung írja: A Duna Vidinnél befagyott. Orosz katonának és muniíciónak szállítása lehetetlen. Három szállító gőzös vissza is fordult.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombaton: Művészestély. (Kabare előadás.)

Vasárnap délután: Gűlbaba.

Vasárnap este: Szibill.

A színház művészestélye.

Mint arról már több ízben megemlékeztünk a szintársulat ma, szombat este nagyszabásu művészestélyt rendez, amelynek műsora a következő:

A zenekar nyitánya.

A színházi vegyes kar éneke.

Nagy ábránd. Rómeó és Julia operából. Írta Gounod. Előadja a 101. gyalogezred zenekara. Vezényli Jaksits katonakapitány.

Menekült, (Dialog.) Előadják: Sik Rezső és Farkas P.

Műdalok. Kurucz Jánostól. Éneklí Görög Olga.

Tánc quartett. Táncolják: Lakatos I., Szabó B., Perényi K. és Lápossi G.

Színészszerelem. (Dialog.) Előadják: Fesztli I. és Garsa G.

Figaró belépője a Sevillai borbély című operából; írta Rossini. Éneklí Bretán M.

Alkalmi kuplák. Éneklí: Vigh M.

Treszkát kitanítják. (Humoros jelenetek.) Előadják: E. Kovács Mariska, Hunyadyné, Tóth Elek.

Szünet.

Magánszámok — Farkas P.

Király imádkozik. (Elbeszélő költemény, utánna képekkel.) Előadja Rettégi M.

Kiméletesen. (Dialog.) Előadják: Polgár M., Farkas P.

Nem mehet a háboruba: Műdal; írta: Zerkovics. Éneklí: Medgyaszai Jenő.

Bohóc tánc. Előadják: Kádár Mancika, Lápossi Gusztika.

Kuplák. Éneklí: Leóvey Leó.

Naila — Delibestől; művészi átirat Hegedű szőlóra. Előadja: Placsó István.

Tánc-duett: Fesztli Irén és Tompa Béla.

IRODALOM

„Egy Bihari Legény“-nek.

Kuruc legény vagy, bárki légy,
Azt látom,
Egy koszerút kevesellesz
Barátom;
Az elsőt a hadszíntéren
Szerzedt,
A másikat a Muzsától
Elveszed.

Kifejezve ebben már két
Hósi szám.
Észszel, kézzel kell segíteni
A hazán;
Sok az ellen, sokkal több, mint
Mi vagyunk,
Okkal, móddal mégis győzni
Akarunk!

Ily szellemben kétszerezett
A sereg
S a próféta — költőt is így
Érti meg:
Vörösmarty jósló lelke
Vészt kiált,
De a véstől még sem félti
A hazát!

Hetvenkét év pergett le már
Azóta,
Mikor ő e jövődőlést
Mondotta:
„Hű egyezség tartsa össze
Fiait,
Hogy leküzdje éjszak rémes
Arnyait!”

S a biztonság, a folytatás
Megnyugtát,
Hogy amit mond, égből szállott
Gondolat!
„Künn hatalmas, benn virágozó
És szabad,
Bizton álljon sérthetetlen
Jog alatt!”

Mien hittél köszöntelek
Hős Legény
Ezt hirdessed lantod minden
Idegén!
Ezért száll itt ég felé a
Szent ima:
Minden hadunk legyen e hit
Temploma!

Győzni kell! és győzni fogunk
Bizonyos!
Összetart a nemzet mostan
Huzamost!
Küzdelminkben bár ha szívünk
Megszakad:
Csak a hazai és jogai
Rendületlen álljanak!

Magdits Károly.

Tanulmányok. Irta: Láng István, a kinek nemrég emlékeztünk meg első irodalmi munkájáról, egy ügyesen megírt drámáról, most újabb kötetével lép a közönség elé. „Tanulmányok” cím alatt három hosszabb léleketű dolgozatot gyűjtött össze Láng István: az egyik márc. 15. jelentőségével, a másik kuruc-

kor költészetével, a 3-ik Wagner Richárddal foglalkozik. Mind a három alapos készült-ségre, csiszolt stílusra vall. Nem új témákat dolgoz fel Láng István, de mindenikről van mondanivalója s amit mond, azt érdekesen és irodalmi formában mondja. Láng István két kötete biztató ígért a jövőre nézve s érdeklődéssel nézzük a fiatal író tehetségének további fejlődését.

Karácsonyi szindarab. A közelgő karácsonyi ünnep a tanítók, intézetek, egyesületek nagy részét arra ösztönzi, hogy karácsonyi szindarabot rendezzen. — Erre a célra melegen ajánljuk Wimmer Károlynak, a pápai kath. tanítónőképző igazgatójának bájos karácsonyi színjátékát. Címe: A gyermek álma. Karácsonyi kép 2 felvonásban és egy álmoképpel. Ára 30 fil. Kapható a szerzőnél Pápán és az Egyházmegyei Nyomdában Veszprémben.

NYILTÉR

Kávéház megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a városi Apolló palotában levő

Városi kávéházat

f. évi december hó 5-én, szombaton megnyitom.

Nagy áldozatkészséggel, a legmodernebb berendezéssel készült kávéházamban 32 család páholy, 4 billiárd asztal áll rendelkezésre. Összes helybeli, fővárosi és vidéki lapok, folyóiratok olvashatók. Szolid polgári árak mellett szolgálók fel színházi vacsorát fehér asztaloknál.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Bürger Ernő

a Városi kávéház tulajdonosa.

Minden este Hamza Gyuszi zenekara játszik.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Haszonbérbeadó hirdok.

A nagyváradi lat. szert. káptalan, Abauj-Torna megyében a Hernád völgyében, Aszaló községben fekvő 1344 c. h. mezőgazdasági birtokát, melyen 131³/₄ c. h. őszi búza, 122 c. h. őszi rozs vetés, 75 c. h. lóherés, 22¹/₂ c. h. luczernás és 20 c. h. dohány termelési engedély is van. 1914. évi október 1-től tíz évre haszonbérbe adja. Pályázati határidő 1914. december 20. A bérleti feltételek megismerhetők a káptalani Uradalom központi hivatalában, Nagyváradon Sal Ferenc-utca 4. szám alatt.

Nagyváradon, 1914. dec. hó 2.

Főosztályi hivatal.

Katonai ruhákat az összes fegyveremmel részére, a mai árakon alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa. önkéntes polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, iltöny és téli kabátokra felöltőre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezsa-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
31960—1914. szám.

Hirdetmény.

A hadi szolgáltatásokról szóló 1912. évi LXIII. t. cz. alapján igénybe vett járművekért és állatokért járó térítések kifizetése tekintetében felmerült és főleg a harctéren levő csapatok helyváltoztatásának tulajdonítandó nehézségek következtében a magyar kir. honvédelmi miniszter ur folyó évi november 26-án kelt 19000—1914. eln. szám alatt kiadott körrendeletével elrendelte, hogy azon célból, hogy a térítések iránti igények s azoknak — mérve kellőleg igazoltassék, valamint a becsérték is megállapíthatassék — hadiszolgáltatásként igénybe vett járművek és állatok sürgősen összeírattassanak, illetőleg az esetleg bizottsági eljárás nélkül vagy a szabályoknak teljesen meg nem felelő módon történt szolgáltatások megállapíttassanak.

Az összeírás foganatosíthatása céljából ezennel felhívom a Nagyvárad város területén lakó mindazon ló és kocsis- valamint gépjármű tulajdonosokat, akikről akár lovak szekerekkel együtt, akár lovak szekér nélkül vagy szekerek lovak nélkül, továbbá személyszállító vagy teher autómobilok a hadiszolgáltatásról szóló 1912. évi LXVIII. te. 10. és 11. §-ai alapján: napi használati díjjak ellenében a katonaság által igénybe vétettek, hogy az összeírásba való felvételük végett f. évi. december hó 7-ik napjától 10 ik napjáig bezárólag a katonai ügyosztálynál (Városháza II. em. 33. sz. szoba) saját érdekükben okvetlenül jelentkezzenek.

Az összeírással járó munka megkönnyítése céljából egy félív papírra előre feljegyzendő: az illető birtokos neve, lakhelye, az általa átadott jármű, vagy állat száma, neve, mikor adatott át a jármű vagy állat a katonaságnak, kapott-e már a használatért térítési díjat, mely időről, mely hatóság útján, nem-e adatott vissza a jármű vagy állat, ha igen, mikor.

A járművek és állatok átvételéről szóló és a felek kezei között levő elismervényeket is fel kell hozni, mert azok be fognak vonatni és egy kimutatás kíséretében a katonai parancsnokságnak beküldetni az esetleg hátralékos díjak kiutalása céljából.

Nagyvárad, 1914. december hó 2.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

31199—1914. szám.

Hirdetmény.

A szeméthordó szekerek és talyigák könnyebb ellenőrizhetése céljából felhívom a háziszemét fuvarozó vállalkozókat, hogy nevéknek a szekér avagy talyiga oldalára leendő ráfestéséről s amennyiben több szekérral vagy talyigával rendelkeznek, azok sorszámozásáról jelen hirdetmény közzététele utáni 3 nap alatt annál is inkább gondoskodjanak, mivel e lenkező esetben kihágási uton leendő megbüntetésük végett intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1914. nov. 30.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
rűfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos vitá-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4. lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Cement, cementcsövek, fe-
dellemez, gipsz,

csatornázás

ismert jó minőségben.

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

Telefon 969.

Telefon 969.

**Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.
Nagyvárad, Bémer-tér 4.**

A kibocsátandó 6%-ot kamatozó új
hadikölcsön kötvényekre jegyzéseket az
eredeti feltételek mellett elfogad, továbbá
a 4%-os magyar korona járadék 1914.
december 1-én esedékes szelvényeit már
november 20-tól kezdve költségmentesen
beváltja az

**Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.**

Félix-Gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Európa legrazdagabb hévíz forrása, viz hőfoka 49° 17 millió liter viz napi mennyiség.

Gyógyjavallatok: kőszvény, rheuma minden formája, ischiás, iz-
zadmányok, csontbetegségek és sérülések, női ivarszervek különböző
megbetegedései ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan a páratlanul hatásos
Félix-gyógyfürdő gyógyforrásait.

Curtaxe nincs, prospektust készséggel küld az igazgatóság. A megsebesült
és megbetegedett katonák egészségének helyreállítása legfőbb esetben kívána-
tossá teszi a kénes meleg hévíz gyógyfürdők használatát. Hogy a sebesültek
és más betegek a kénes meleg gyógyfürdőt könnyűszerrel és jutányosan meg-
szerezhessék, a következő ajánlatot tesszük:

Tiszt urak részére szoba, fűtés, világítás, egy tükör- vagy kádfürdő pa-
kolással, reggeli kávé vagy tea süteménnyel, déli étkezés három fős, esti
pedig két fogás, délben és este kenyér, naponta 7 koronába kerül.

A fürdőbe vezető folyosók állandóan fűtve vannak s meghűlés veszélye
nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Legénység részére szoba, három, esetleg négy személy részére, fűtés,
világítás, naponta egy tükör-fürdő, reggel fél liter forralt tej, 20 deka ke-
nyér, délben leves, főzelék, sült vagy főlt hus feltéttel, 20 deka kenyér, este
főzelék sült bussal vagy fél liter forralt tej és 20 deka kenyér, naponként
és személyenként 3 kor. 50 fillér.

6 személyvonat érkezik naponta a Félix-fürdő állomására. Állandó posta
és interurbán telefon a fürdőtelepen.

Félix-fürdő Igazgatósága.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya
28920—1914. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur
16600—1914. eln. számú körrendelet folytán
ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyvára-
don tartózkodó nagyváradi és idegen illető-
ségű 1878. évtől 1890. évig bezárólag terjedő
időben született azon népfelkelésre kötelezet-
tek bemutató szemléje, a kik az 1913. év
végéig a sorozó vagy vegyes felülvizsgáló
bizottság által fegyverképteleneknek osztá-
lyoztattak, illetőleg katonai vagy honvéd fe-
lülvizsgáló bizottság által hozott határozat
alapján a hadsereg, haditengerészet, honvéd-
ség vagy csendőrség kötelékéből az 1913. év
végéig elbocsáttattak vagy állításkötelezett-
ségüknek eddig még eleget nem tettek.

1914. évi december hó 12-ik napjától
december hó 22-ik napjáig terjedő időben
fog megtartatni a volt csendőr ismétlő isko-
lában (Lázár Vilmos-utca 3. sz. a.) és pedig
a következő sorrendben:

1914. évi december hó 12-ik napján,
szombaton a nagyváradi illetőségű és 1890.
és 1889. évfolyambeliek (24 és 25 évesek);

1914. évi december hó 14-ik napján hét-
főn a nagyváradi illetőségű 1888., 1887.,
1886., 1885. és 1884. évfolyambeliek (26, 27,
28, 29 és 30 évesek);

1914. évi december hó 15-ik napján ked-
den a nagyváradi illetőségű (1883., 1882.,
1881., 1880., 1879 és 1878. évfolyambeliek
(31, 32, 33, 34, 35 és 36 évesek);

1914. évi december hó 16-ik napján
szerdán az október 1—18 napjain tartott nép-
felkelő bemutató szemlééről bármi okból el-
maradt nagyváradi és idegen illetőségű 1894.
1893. és 1892. évi születésű (20., 21., 22.
évesek) népfelkelésre kötelezettek;

1914. évi december hó 17-ik napján
csütörtökön a nagyváradon tartózkodó ide-
gen illetőségű 1890., 1889. és 1888. évfoly-
ambeliek (24., 25., 26. évesek).

1914. évi december hó 18-ik napján,
pénteken az idegen illetőségű 1887. és 1886.
évfolyambeliek (27. és 28. évesek);

1914. évi december 19-ik napján, szom-
baton az 1885. és 1884. évfolyambeliek (29.
és 30 évesek);

1914. évi december hó 21-ik napján,
hétfőn az 1883., 1882. és 1881. évfolyam-
beliek (31, 32, 33 évesek.)

1914. december 22-ik napján, kedden
az 1880., 1879. és 1878. évfolyambeliek (34,
35, 36 évesek.)

Ennek folytán felhívom a népfelkelésre
kötelezettek, hogy a meghatározott napok
kon mindenkor reggel 8 órakor a fent jelzett
helyen tisztán, lehetőleg megfürödve, tiszta
és rendes öltözetben a legszigorubb büntetés
terhe alatt pontosan jelenjenek meg.

Azok a népfelkelésre kötelezettek a kik
valamely bevett vagy törvényesen elismert
vallásfelekezet papjelöltjei és a véderő tör-
vény 29. §-a szerinti kedvezményt igényel-
hetnek ebbeli igényüket a népfelkelési be-
mutató szemle bizottság előtt érvényesíthetik.
Azok, a kik az egyévi önkéntesi kedvez-
ményre igénnyel bírnának tekintet nélkül
arra, hogy mikor szerezték meg közép-
iskolai képzettségüket kérhetik, hogy a há-
boru tartama alatt az egyévi önkéntesi kar-
paszományt viselhessék.

Az orvosi, állatorvosi vagy gyógyszer-
részi tanulmányokat, illetőleg állatorvosi vagy
gyógyszerészi gyakorlatot folytató népfel-
kelésre kötelezettek alkalmasságuk esetén
egészségügyi szolgálatra vagy segédszolgá-
latra való beosztásukat végett tanulmányai-
kat, illetőleg foglalkozásukat igazolni tar-
toznak.

Nagyvárad, 1914. december 1.

Eleméry Ferenc,
katonai ügytanácsnok.